

7de vergadering

Woensdag 2 oktober 1996

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 142 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijkma, Dijkman, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, De Hoop Scheffer, Ten Hoopen, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leers, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Meijer, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijnstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmöller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verker, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet,

H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, Vreeman, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl, Zijlstra en Zonneveld,

en mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en de heer De Grave, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

H. Vos, Liemburg en Vliegthart, wegens bezigheden elders;

Huys, Rehwinkel en Van Traa, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering;

Van Zuijlen, wegens ziekte;

M.M. van der Burg, wegens ziekte, ook morgen.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Stoffelen tot lid in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

maandag 2 december:
- van 11.15 uur tot 18.30 uur van de vaste commissies voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken over de onderdelen politie van de begrotingen (25000-VI/VII).

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie groep-Nijpels benoem ik:
- in de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het lid Nijpels-Hezemans tot lid in plaats van het lid Meijer en het lid Meijer tot plv. lid in plaats van het lid Nijpels-Hezemans;
- in de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport het lid Meijer tot lid in plaats van het lid Nijpels-Hezemans en het lid Nijpels-Hezemans tot plv. lid in plaats van het lid Meijer.

Ik deel aan de Kamer mee, dat er rekening mee moet worden gehouden, informeel is dit reeds meegedeeld aan de fractie-

Voorzitter

secretariaten, dat het debat dat wij straks zullen aanvangen terzake van nevenfuncties van Kamerleden, indien er moties worden ingediend en afhankelijk van de inhoud daarvan, nog vandaag tot stemmingen kan leiden.

Ik geef het woord aan mevrouw Verspaget.

Mevrouw **Verspaget** (PvdA): Voorzitter! Naar aanleiding van persberichten van de afgelopen weken over de stagnerende voortgang bij de werkzaamheden van het Rwanda-tribunaal en mede ter voorbereiding van het algemeen overleg van 10 oktober a.s. over conflictgebieden in Afrika, wil ik de regering vragen om een voortgangsnotitie over het Rwanda-tribunaal, waarin tevens wordt aangegeven welke knelpunten zich bij deze werkzaamheden voordoen. Ik zou er prijs op stellen als deze brief vóór het algemeen overleg van 10 oktober a.s. beschikbaar zou kunnen zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Mateman.

De heer **Mateman** (CDA): Voorzitter! Uit de internationale pers, maar ook uit kringen in en rond het betrokken bedrijf, bereiken ons onrustbarende geluiden met betrekking tot de kans op een voortbestaan van de Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker. Tot dusverre hebben wij als Hare Majesteits meest loyale oppositie, het voortouw geheel gelaten bij het kabinet. Wij begrijpen nu dat als er niet snel iets gebeurt, de technische mogelijkheden voor een voortbestaan weg zouden zijn en een discussie achteraf, nadat feiten zijn gebeurd, is uiteraard zinloos en dat zou de Kamer ook worden verweten. Dat betekent dat ik u zou willen vragen om de minister van Economische Zaken uit te nodigen om op de kortst mogelijke termijn de Kamer te informeren over de huidige stand van zaken in een openbare brief, desnoods vergezeld van een aantal bijzondere en geheime bijlagen.

De heer **Korthals** (VVD): Op zichzelf heb ik niets tegen dit verzoek, maar

is de heer Mateman bekend met het feit dat hierover reeds schriftelijke vragen zijn gesteld door de VVD?

De heer **Mateman** (CDA): Ja, dat weet ik, maar ik wil niet de beantwoording, die volgens het Reglement van orde enkele weken kan duren, afwachten. Ik hoor uit kringen van het bedrijf en uit andere goed geïnformeerde bronnen, dat de tijd in ons nadeel verloopt. Als wij het nog tien dagen laten doorgaan, valt er helemaal niets meer te beslissen. Dat is mijn reden om te zeggen, met alle respect voor het voortouw dat ik aan het kabinet wil laten, dat het parlement gelegenheid moet hebben om in ieder geval de rol van de minister van Economische Zaken en daarmee van het kabinet te beoordelen. Ik zeg dit temeer omdat de minister van Economische Zaken op allerlei punten de pers te woord staat.

De heer **Van Gelder** (PvdA): Voorzitter! Ik wil het verzoek in die zin ondersteunen dat het mij reëel lijkt om de minister te vragen zo snel mogelijk de Kamer te informeren. De Kamer heeft tot nu toe steeds het standpunt ingenomen niet mee te willen onderhandelen. Ik wil het onderhandelingsproces niet verstoren. Ik wil het aan de minister overlaten te beoordelen of een openbare informatie aan de Kamer op dit moment zinvol is dan wel of het wellicht verstandiger is een ander vertrouwelijk mee te delen.

De heer **Mateman** (CDA): Voorzitter! Ik vind de opmerking van collega Van Gelder heel begrijpelijk. De fractie van het CDA heeft tot dusver de lijn "het kabinet onderhandelt namens Nederland" geheel gevolgd. Als wij echter alleen maar achteraf een oordeel kunnen uitspreken doordat de technische termijnen worden overschreden, dan schieten wij naar mijn mening tekort als wij het kabinet niet vragen tevoren in de Kamer een oordeel op tafel te leggen. Ik ben het echter met de heer Van Gelder eens. Als de heer Wijers zegt dat hij dat alleen maar in het openbaar kan doen als tal van technische gegevens in een bijzondere bijlage worden opgenomen of kenbaar worden gemaakt in een vertrouwelijk overleg, dan heeft mijn fractie daar uiteraard alle begrip voor, gezien onze inzet in dit debat.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat over:
- **de nevenfuncties van Kamerleden;**
- **de brief van de voorzitter inzake nevenfuncties (25038, nr. 1).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Bolkestein** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Allereerst wil ik mijn erkentelijkheid uitspreken aan het adres van de heer Wolffensperger, die aan mij de eerste plaats op de sprekerslijst, die hem toekomt, heeft willen afstaan.

Voorzitter! Ik ben gepolst voor de functie van commissaris van MSD BV te Haarlem toen ik demissionair minister van Defensie was, in de nadagen van het kabinet-Lubbers II. Ik ben gepolst door mijn voorganger in die functie. Ik heb daarop "ja" gezegd, in de eerste plaats omdat ik de farmaceutische industrie een belangrijke en interessante bedrijfstak vind en omdat ik MSD een uitstekend bedrijf vond en vind, in de tweede plaats omdat mij dit in staat stelde om een zekere voeling met de Amerikaanse industrie te onderhouden – Amerika vind ik een belangrijk en interessant land – en in de derde plaats, inderdaad, omdat er een zekere remuneratie aan gekoppeld is. Eerst bedroeg deze f 25.000 per jaar. Dit jaar is zij opgetrokken tot f 30.000 per jaar. Netto blijft daar wat minder dan f 10.000 van over.

Ik heb dus als demissionair minister "ja" gezegd op dat verzoek. Daarna moest nog een procedure worden doorlopen. Op 5 april 1990 ben ik commissaris van dat bedrijf geworden. Ik hecht eraan de Kamer mee te delen dat dit was – wellicht zal men zich dat herinneren – voordat ik fractievoorzitter werd. Dat was op dat ogenblik ook absoluut niet te voorzien. Wel was te voorzien dat ik Kamerlid zou worden, maar niet fractievoorzitter. Eind april 1990 ben ik fractievoorzitter geworden. Die omstandigheid was voor mij echter onvoldoende reden om af te zien van mijn commissariaat. Uiteraard heb ik